

Tähän asiakirjaan on koottu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastaukset valtiovarainministeriön lisäselvityspyynnössään esittämiin vakiinnuttamisrahan valtionavustuksen käyttöä VN/9666/2023 VM 74 koskeviin kysymyksiin.

1. Valtionavustuksen käyttöaika

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustukseen oikeuttavat sellaiset asetuksen 433/2023 3 ja 6 §:n mukaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet aikaisintaan 8.3.2023. Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan hyvinvointialueen tarkastukseen raportoidut kokonaiskulut ovat olleet ajalta 1.1.2023-31.12.2025.

Valtiovarainministeriö pyytää toimittamaan uuden tilintarkastajan tarkistusraportin valtionavustuspäätöksen mukaiselta ajanjaksolta.

Vastaus:

Uusi raportti liitteenä. LIITE 1.

2. Tilintarkastajan kustannusten ja kirjanpidon vertailun havainnot

Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan vuodelle 2024 ja 2025 on kirjattu kustannuksia, joita tilintarkastaja ei ole katsonut avustuksella rahoitettaviksi. Tarkastusraportin mukaan vuonna 2024 käyttökohteiden V05006 ja V15002 kustannuksista 57,01 % kuuluu hyvinvointialueelle ja muilta YTA-alueilta saadaan tuloa 42,99 % kustannuksista. Kustannuksiin sisältyy 188 125,96 euroa sellaisia kustannuksia, jotka laskutetaan YTA-alueilta, eivätkä siten ole avustukseen oikeuttavia. Vuodelta 2025 kustannuksiin sisältyy 365 750,90 euroa YTA-alueilta laskutettavia kustannuksia ja 16 838,72 euroa henkilöstökustannuksia, jotka eivät ole tilintarkastajan mukaan avustukseen oikeuttavia.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, onko kyseiset tilintarkastajan avustukseen kuulumattomaksi katsomat kustannukset vähennetty ilmoitetuista kokonaiskustannuksista.

Vastaus:

Kyllä, kustannukset on vähennetty. Tilintarkastajien raportoimat kirjanpidon kokonaiskustannukset olivat 26 744 167,09 euroa. Edellä mainittuja kustannuksia ei kuitenkaan sisällytetty Pohteen valtionavustukseen raportoimiin kokonaiskustannuksiin, vaan ne vähennettiin kustannusyhteenvedossa ja projektien loppuraporteissa.

Pohteen raportoimat valtionavustukseen oikeuttavat kokonaiskustannukset olivat siten **26 167 726,96 euroa**. Edellä mainitut vähennykset ja muut kirjanpidon sekä raportoitujen kustannusten väliset erot on eritelty tarkemmin kohdassa 15.

3. Käyttökohde V45001, käyttökohde V45002 ja Terveystesi Palvelut Oy:n laskut

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustusta ei saa käyttää käyttötarkoituksiin, jotka avustuksen saajan lakisääteisinä tehtävinä tulee kattaa hyvinvointialueita koskevan rahoituslain (617/2021) mukaan määräytyvästä yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionavustusta koskevassa muistiossa on vielä täsmennetty, että määrärahaa ei voi käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia, jolloin lakisääteisiin tehtäviin osoitettua yleiskatteellista rahoitusta voidaan ohjata aiempaa enemmän muun muassa hoitojonojen purkamiseen. Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan käyttökohdeelle V45002 kohdistetut Terveystesi Palvelut Oy:n laskut (tositenumero 256936, 35912 ja 191443) liittyvät selitteen mukaan leikkaussalitoimintaan. Tilintarkastajan saaman selvityksen mukaan kustannukset liittyvät hoitojonojen purkumallin vertailuun. Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan käyttökohdeet V45001 ja V45002 ovat sisältäneet muun muassa hoitojonojen purkua.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) mitä palvelua kyseisillä laskuilla on ostettu ja (ii) miten käyttökohdeiden V45001 ja V45002 kokonaiskustannukset ovat jakautuneet käyttökohdeiden valmistelun, jononpurun kustannusten ja mallien vertailun välillä.

Vastaus:

Projektit V45001 Bonuspotilas ja V45002 Jononpurkumallien vertailu.

Kyseisillä laskuilla on vuokratyövoiman kustannuksia leikkaussalitiimeihin toimintamallien pilotointia ja vertailua varten. Ostettuun leikkaussalitiimiin kuuluivat anestesia- ja leikkaussalihoitajaa ja yksi anestesiahoitaja. Kirurgin työpanos toteutettiin Pohteen virkatyönä.

Projektien tavoitteena oli vertailla vaihtoehtoisia toimintamalleja ja löytää kustannus- ja henkilöstövaikutuksiltaan tarkoituksenmukaisin tapa lisätä elektiivisen leikkaustoiminnan kapasiteettia. Vertailtavat mallit olivat vuokratyövoiman käyttö, bonuspotilasmalli, urakkapalkkamalli sekä käyttötaloudesta rahoitettu lisätyö. Mallien arvioinnissa tarkasteltiin toteutuneita toimenpidemääriä, henkilöstökustannuksia toimenpidettä kohden, oman henkilöstön työaikavaikutuksia sekä mallien toteuttamiskelpoisuutta.

Hankkeen tuloksena saatiin käytännön vertailutietoa eri mallien kustannuksista, tuottavuudesta ja henkilöstövaikutuksista. Vuokratyömallilla saavutettiin suurin toimenpidemäärä, bonuspotilasmalli osoittautui henkilöstökustannuksiltaan edullisemmaksi ja lisätyömalli henkilöstön kuormituksen ja kustannustuottavuuden kannalta heikommaksi vaihtoehdoksi. Urakkapalkkamallia ei saatu varsinaisella tarkastelujaksolla toteutettua henkilöstön vähäisen kiinnostuksen vuoksi. Saatuja tuloksia hyödynnettiin oman leikkaustoiminnan kehittämisessä: omissa tekonivelsaleissa kasvatettiin päivittäistä leikkausmäärää, bonuspotilasmalli otettiin käyttöön ja vuokratiimien toimintaa siirrettiin omaksi toiminnaksi.

Kustannuksia ei ole hankkeen kirjanpidossa seurattu erikseen valmistelun, mallien vertailun ja varsinaisen jononpurun perusteella. Tämän vuoksi kokonaiskustannuksia ei voida jälkikäteen luotettavasti jakaa euromääräisesti näihin kolmeen sisällölliseen ryhmään. Valmistelu, käyttöönotto, käytännön kokeilu ja mallien vertailu muodostivat hankkeessa toisiinsa kiinteästi liittyvän kokonaisuuden: vertailutieto syntyi toteuttamalla malleja todellisessa leikkaussalitoiminnassa ja seuraamalla niiden kustannuksia, toimenpidemääriä ja henkilöstövaikutuksia.

Hyvinvointialue katsoo, että toimintamallien kehittämistä, pilotointia ja vertailua koskeva kokonaisuus liittyy valtioneuvoston asetuksen 433/2023 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kertaluonteiseen tai tilapäiseen palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevien toimintamallien yhtenäistämiseen ja kehittämiseen. Hanke liittyi myös saman momentin 7 kohdassa tarkoitettuun henkilöstön riittävyttä, saatavuutta ja työnjakoa koskevaan kehittämiseen. Käyttökohteet sisältyivät Pohteen muutos- ja tuottavuusohjelmaan, ja niiden tarkoituksena oli tuottaa päätöksenteon tueksi käytännössä todennettua tietoa eri tuotantotapojen kustannustehokkuudesta, henkilöstövaikutuksista ja soveltuvuudesta pysyvään toimintaan.

4. Tilintarkastajan esiin nostamat laskut käyttökohteeseen V30003

Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan käyttökohteelle V30003 on kohdistettu NordLab hyvinvointiyhtymän laskuja (tositenumerot 226555 ja 251848), jotka liittyvät selitteen mukaan laboratoriotutkimuksiin sekä Lääkärisi Oy:n laskuja (tositenumerot 124983, 214690, 240290 ja 264790), jotka liittyvät selitteen mukaan hoitajan ja lääkärin työhön.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) mitä kyseiset laskut tarkemmin pitävät sisällään sekä (ii) millä perusteella hyvinvointialue katsoo kyseisten kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus: (i) Mitä laskut pitävät sisällään?

Projektille V30003 kohdistetut Lääkärisi Oy:n laskut (tositenumerot 124983, 214690, 240290 ja 264790) liittyivät digitaalisen sote-keskuksen palvelukokonaisuuden toteuttamiseen. Laskut sisälsivät digitaalisen asiointikanavan kautta toteutettua hoidon tarpeen arviointia, hoitajien etävastaanottoja, lääkärikonsultaatioita, lääkärin etävastaanottoja sekä laajoja etävastaanottoja.

NordLab hyvinvointiyhtymän laskut (tositenumerot 226555 ja 251848) koostuivat digitaalisen sote-keskuksen asiakkaiden laboratoriopalveluista ja laboratoriotutkimuksista. Laboratoriopalvelut olivat osa digitaalisen palveluketjun toteutusta tilanteissa, joissa etäarvion tai etävastaanoton perusteella asiakkaalle tarvittiin laboratoriotutkimuksia hoidon tarpeen arvioinnin, diagnostiikan tai hoidon seurannan tueksi.

(ii) Millä perusteella kulut kuuluvat valtionavustuksen käyttötarkoitukseen?

Vastaus: Projektin V30003 tavoitteena oli laajentaa digitaalisen sote-keskuksen toimintamalli koko Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle sekä kehittää digitaalisia palvelukanavia, etäpalveluita ja OmaPohteen hyödyntämistä osana Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa. Lisäksi hankkeessa valmisteltiin digitaalisten palvelujen laajentamista uusille palvelualueille, mukaan lukien mielenterveys- ja sosiaalipalvelut.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska ne liittyivät valtioneuvoston asetuksen 433/2023 3 §:n mukaisesti:

palveluiden järjestämistä ja tuottamista koskevien toimintamallien kehittämiseen (3 § 1 kohta), digitaalisten ja etäpalvelujen sekä muiden palvelukanavaratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen (3 § 3 kohta), sekä palveluketjujen kehittämiseen osana uuden digitaalisen palvelumallin käyttöönottoa.

Lääkärisi Oy:n tuottamat etäpalvelut sekä NordLabin laboratoriopalvelut muodostivat osan digitaalisen sote-keskuksen kehittämis-, pilotointi- ja käyttöönottovaiheen palveluketjua. Niiden avulla rakennettiin ja arvioitiin koko hyvinvointialueelle laajennettavaa digitaalista toimintamallia, jonka tavoitteena oli

parantaa palvelujen saavutettavuutta, lisätä digitaalisten palvelukanavien käyttöä sekä tukea hyvinvointialueen tuottavuus- ja muutosohjelman tavoitteita.

5. RRP-käyttökohteelta siirretyt vuokratustannukset

Valtionavustuspäätöksen (VN/9666/2023) mukaan valtionavustuksena myönnettyä rahoitusta ei saa käyttää käyttötarkoituksiin, joihin on jo saatu valtionavustusta muilta valtion talousarvion momenteilta. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi valtionavustusta vuosina 2022-2025 hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille Suomen kestävän kasvun ohjelmasta (nk. RRP-rahoitus).

Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan hyvinvointialue on siirtänyt sisäisiin vuokratustannuksiin RRP2-käyttökohteelta tälle valtionavustukselle vuokratustannuksia **44 256,04 euroa**.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) millä perusteella hyvinvointialue katsoo siirrettyjen kulujen kuuluvan osaksi tämän valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Lisäksi valtiovarainministeriö pyytää vahvistamaan, (ii) onko hyvinvointialue kohdistanut valtionavustusta myös vastaavanlaisiin muihin käyttötarkoituksiin, joihin on osoitettu myös RRP-rahoitusta.

Vastaus:

Kyseisiin vuokratustannuksiin **ei ole haettu eikä saatu RRP-rahoitusta**. Kustannukset ovat alun perin kohdistuneet RRP2-käyttökohteelle, mutta ne on myöhemmin siirretty Vakiinnuttamisrahan kustannuksiksi ja raportoitu osana kyseisen avustuksen toteumaa. Samoja kustannuksia ei ole missään vaiheessa ilmoitettu avustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi kahdessa eri valtionavustuksessa, joten kyse ei ole kaksinkertaisesta rahoituksesta.

Hyvinvointialueen jälkikäteisen arvioinnin perusteella kyseiset vuokratustannukset eivät kuulu Vakiinnuttamisrahan käyttötarkoituksen piiriin. Tämän vuoksi hyväksymme, että kustannukset jätetään avustukseen oikeuttavien kustannusten ulkopuolelle ja vähennetään hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Hyvinvointialueen selvityksen perusteella Vakiinnuttamisrahan hankkeisiin ei ole kohdistettu muita vastaavanlaisia kustannuksia, jotka olisivat siirtyneet muista valtionavustuksella rahoitetuista hankkeista. Näin ollen kyseessä on yksittäinen tapaus eikä vastaavaa päällekkäisyys- tai rajausongelmaa ole muissa Vakiinnuttamisrahan projekteissa.

6. Tyhjillään olevien tilojen kustannukset

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustusta saa käyttää järjestämisvastuun siirtymisestä aiheutuviin tilapäisiin kustannuksiin sekä toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen. Valtionavustusta koskevassa asetuksessa (433/2023) määritellään 3 ja 6 §:ssä avustuksen käyttökohteet. Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan käyttökohteelle V10014 on kirjattu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tyhjillään olevien tilojen kustannukset toteuman mukaisesti kuukausittain. Tyhjillään olevien tilojen kustannukset olivat vuonna 2023 yhteensä 5 170,80 euroa, vuonna 2024 yhteensä 411 652,79 euroa ja vuonna 2025 yhteensä 2 313 175,59 euroa.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) millainen suunnitelma hyvinvointialueella on tyhjiin tilojen osalta suhteessa käytettyyn valtionavustukseen ja (ii) millä perusteilla hyvinvointialue katsoo kustannusten olevan tilapäisiä tai kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus:

Projektin V10014 kustannukset muodostuivat pääasiassa tyhjiin jääneiden toimitilojen vuokra- ja/tai ylläpitokustannuksista siirtymävaiheen aikana. Tilat ovat jääneet tyhjiksi hyvinvointialueen palveluverkon uudistamisen, toimintojen keskittämisen, toimitilaratkaisujen muutosten sekä palveluiden uudelleenjärjestelyn seurauksena. Osa kustannuksista liittyi lisäksi käytöstä poistuneisiin vanhan sairaalan tiloihin, joista aiheutui hyvinvointialueelle kustannuksia siihen asti, kunnes tiloista voidaan lopullisesti luopua. Vanhan sairaalan osalta tiloista luopuminen etenee rakennuksen purkamisen myötä.

Hyvinvointialueen tavoitteena on ollut palveluverkon ja toimitilakannan suunnitelmallinen uudistaminen, toimitilatehokkuuden parantaminen sekä käytöstä poistuvista tiloista luopuminen. Tilojen tyhjiin jääminen on ollut seurausta toteutetuista palveluverkko- ja toimitilaratkaisuista, joiden tavoitteena on ollut toiminnan tehostaminen ja pitkän aikavälin kustannusten vähentäminen. Tiloihin liittyvistä sopimus- ja kiinteistövastuista ei kuitenkaan ole ollut mahdollista vapautua välittömästi toimintojen siirtyessä uusiin tiloihin tai toimintamalleihin.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska ne liittyvät valtionavustuksesta annetun asetuksen (433/2023) 3 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaiseen palveluverkkoa ja toimitiloja koskevien muutosten toteuttamiseen ja näistä muutoksista aiheutuviin kustannuksiin. Asetuksen mukaan avustusta voidaan käyttää kertaluonteisiin tai tilapäisiin palveluverkkoa ja toimitiloja koskeviin muutoksiin sekä niiden aiheuttamiin kustannuksiin. Lisäksi asetuksen 6 §:n mukaan hyväksyttäviä kustannuksia ovat käyttötarkoitukseen liittyvät toimintamenot.

Hyvinvointialue katsoo, että tyhjiin tilojen kustannukset ovat olleet luonteeltaan tilapäisiä ja liittyneet palveluverkon ja toimitilakannan muutosten toteuttamiseen sekä toiminnan vakiinnuttamiseen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Valtionavustuksen käyttö mahdollisti palveluverkon uudistamisen toteuttamisen hallitusti tilanteessa, jossa muutoksista aiheutuvat kustannukset syntyvät ennen kuin toimitiloista luopumisen ja palveluverkkouudistuksen taloudelliset hyödyt realisoituvat täysimääräisesti.

7. Käyttökohde V10001 Keskitetyt sihteeripalvelut

Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan alueen omaan toimintaan on lisätty tässä käyttökohteessa 2 henkilötyövuotta korvaamaan ostopalvelun vähennystä, joista toinen YT-menettelyn kautta tullee työntekijällä.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, onko toimintaan lisättyjen työntekijöiden palkka rahoitettu valtionavustuksella ja jos on, niin mitä sihteerien työtehtävät tässä käyttökohteessa ovat pitäneet sisällään.

Vastaus:

Projektin kustannuksissa on maksettu hallintoasiantuntijan palkkakustannuksia sekä palvelupäälliköiden kuluja tiimitapaamisten osalta sekä henkilöstön koulutuskustannuksia. Hallintoasiantuntijan tehtävänä on ollut toimintamallin kehittäminen, ei sihteerin työ.

Projektissa V10001 kehitettiin ja vakiinnutettiin hyvinvointialueen keskitetty sihteeripalvelumalli. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä sihteeripalvelujen kohdentuminen eri toimialueille ja

palvelualueille oli epätasaista, osa aiemmin sihteeritehtävissä toimineista työntekijöistä oli sijoittunut muihin tehtäviin, eikä sihteerityön tarve ja käytettävissä oleva resurssi kohdanneet riittävän hyvin. Hankkeessa kartoitettiin sihteerityön tehtävät ja resurssitarpeet, rakennettiin keskitetty toimintamalli, yhtenäistettiin tehtäväkuvia, kehitettiin sihteeriresurssien kohdentamista sekä luotiin keskitettyjen sihteeripalvelujen organisaatio- ja tiimirakennetta koko hyvinvointialueelle. Toimintamallin rakentamisesta vastasi määräaikainen hallintoasiantuntija.

Hankkeen tavoitteena oli varmistaa sihteeripalveluiden riittävyys, yhtenäiset toimintatavat ja hallinnollisen tuen saatavuus koko hyvinvointialueella sekä tukea henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista siten, että ammattilaisten työpanosta voidaan kohdistaa ydintehtäviin. Hankkeessa toteutettiin hyvinvointialueen käynnistymisestä seurannutta toimintamallien yhtenäistämistä, palvelurakenteiden kehittämistä sekä uuden organisaation tukipalvelujen vakiinnuttamista.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska käyttökohteessa toteutettiin hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, joilla rakennettiin useista organisaatioista muodostuneelle hyvinvointialueelle uusi yhteinen sihteeripalveluiden toimintamalli. Hanke tuki valtionavustuspäätöksen mukaisesti toiminnan vakiinnuttamista, resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista sekä henkilöstön riittävyyden varmistamista muuttuneessa toimintaympäristössä. Käyttökohteessa ei rahoitettu sihteeripalveluiden normaalia palvelutuotantoa, vaan hyvinvointialueen toimintamallin suunnittelua, käyttöönottoa ja vakiinnuttamista.

8. Käyttökohde V10004 Virtuaalivakanssit

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustusta ei saa käyttää käyttötarkoituksiin, jotka avustuksen saajan lakisääteisinä tehtävinä tulee kattaa hyvinvointialueita koskevan rahoituslain (617/2021) mukaan määräytyvästä yleiskatteellisesta rahoituksesta. Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan avustuksen käyttöajan aikana tehtiin yhteensä 2 985 virtuaalivakanssityöpäivää.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) maksettiinko virtuaalivakanssityöpäivien palkka valtionavustuksella, (ii) millaista työtä virtuaalivakanssityöpäivänä työntekijät tekivät ja (iii) millä perusteilla hyvinvointialue katsoo kyseisten kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus:

Projektissa maksettiin virtuaalivakanssityöpäivien palkkaa valtionavustuksella. Projektissa työhyvinvointikoordinaattori teki hyvin tiivistä työtä esihenkilöiden ja työkykyriskissä olevien henkilöiden kanssa ja etsi mahdollisuuksia sijoittaa jäljellä olevaa työkykyä tehtäviin, joihin henkilö työkykynsä puolesta voisi sijoittua.

Projektissa V10004 kehitettiin ja pilotoitiin hyvinvointialueen virtuaalivakanssimallia, jonka tavoitteena oli tukea työkykyriskissä olevien työntekijöiden työssä jatkamista, työhön paluuta sekä osaamisen säilymistä organisaation käytössä. Toimintamallilla haettiin ratkaisuja tilanteisiin, joissa työntekijän työkyky ei mahdollistanut työskentelyä omassa tehtävässä, mutta työntekijän osaamista voitiin hyödyntää muissa hyvinvointialueen tehtävissä. Projektissa kehitettiin henkilöstön joustavaan sijoittumiseen liittyviä käytäntöjä, pilotoitiin toimintamallin käyttöä eri palveluissa sekä arvioitiin toimintamallin soveltuvuutta osaksi hyvinvointialueen pysyviä henkilöstöjohtamisen käytäntöjä.

Projekti liittyi valtionavustuspäätöksen mukaiseen hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen sekä henkilöstövoimavarojen riittävyyden turvaamiseen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Toimintamallin tavoitteena oli vahvistaa henkilöstön saatavuutta, tukea työurien jatkumista,

vähentää osaamisen menetystä sekä mahdollistaa henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen muuttuneessa toimintaympäristössä.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska käyttökohteessa ei rahoitettu lakisääteistä palvelutuotantoa tai pysyvää henkilöstöresurssia, vaan kehitettiin ja pilotoitiin uusi henkilöstöjohtamisen toimintamalli. Hanke tuki hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamista, henkilöstön riittävyyden turvaamista sekä osaamisen säilyttämistä tilanteessa, jossa henkilöstön saatavuus ja työvoiman riittävyys ovat hyvinvointialueen toiminnan kannalta keskeisiä onnistumistekijöitä.

Virtuaalivakanssimallilla luotiin hyvinvointialueelle uusi toimintatapa henkilöstöresurssien hallintaan ja työkyvyn tukemiseen, mikä vahvisti organisaation kykyä turvata osaavan henkilöstön saatavuus ja toiminnan jatkuvuus osana hyvinvointialueen vakiinnuttamista.

9. Käyttökohde V10013 Uuden sairaalan logistiikka

Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan hyvinvointialue on palkannut sairaalan logistiikkaan yhden lisähenkilötyöresurssin, eli työntekijän.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) mistä kustannuksista käyttökohteen kulut ovat muodostuneet ja (ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus:

Projektin V10013 kustannukset muodostuivat uuden sairaalan käyttöönottoon liittyvän materiaalogistiikan ja muuttojärjestelyjen koordinointiin palkatun määräaikaisen logistiikkaresurssin henkilöstökustannuksista. Henkilön tehtäviin kuuluivat uuden sairaalan materiaalivirtojen suunnittelu ja koordinointi, toimittajien ja käyttäjien logististen tarpeiden yhteensovittaminen sekä tiivis yhteistyö sairaalahankkeen projektijohdon kanssa uuden sairaalan käyttöönoton edellyttämien logistiikkaratkaisujen toteuttamiseksi.

Hankkeen tavoitteena oli turvata uuden sairaalan materiaalivirta siten, että sekä toimittajat että käyttäjät pystyivät toimittamaan ja tilaamaan tavaraa sujuvasti uuteen sairaalaan käyttöönotto- ja muuttovaiheen aikana. Kyseiset tehtävät eivät kuuluneet Pohteen normaaliin päivittäiseen logistiikkatoimintaan, eikä niitä voitu toteuttaa olemassa olevilla henkilöstöresursseilla ilman vaikutuksia normaalin toiminnan sujuvuuteen.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska kyseessä oli määräaikainen muutos- ja käyttöönottohankeeseen liittyvä tehtävä, jolla varmistettiin uuden sairaalan hallittu käyttöönotto hyvinvointialueen toimintojen vakiinnuttamisen rinnalla. Tarkoituksena ei ollut lisätä pysyviä logistiikkaresursseja tai rahoittaa normaalia palvelutuotantoa, vaan toteuttaa käyttöönottoon liittyvät tilapäiset koordinoititehtävät siten, että sekä uuden sairaalan käyttöönotto että hyvinvointialueen toimintojen vakiintuminen voitiin toteuttaa hallitusti. Hankkeen päätyttyä tehtävälle ei ole enää tarvetta, vaan toiminta siirtyy normaaleihin logistiikan perusprosesseihin.

10. Käyttökohde V15001 Hanketoimisto

Valtiovarainministeriö on kiinnittänyt huomiota käyttökohteen toimintakuluihin vuosien 2023-2025 aikana. Yhteenlasketut toimintakulut ovat olleet laskujen mukaan 803 039,83 euroa.

Mittaluokaltaan poikkeuksellisten kustannusten takia valtiovarainministeriö pyytää yksityiskohtaista lisäselvitystä toimintakuluista ja näiden perusteista valtionavustuksen käyttötarkoituksen kannalta.

Vastaus:

Projektin V15001 tavoitteena oli mahdollistaa vuosien 2023-2025 vakiinnuttamisrahoituksella toteutettujen kehittämishankkeiden keskitetty johtaminen, toimialueiden tuki, seuranta sekä tulosten juurruttaminen osaksi hyvinvointialueen pysyvää toimintaa. Hanketoimisto tuotti hankekokonaisuudelle yhteiset tukipalvelut muun muassa talousseurantaan, raportointiin, henkilöstöhallintoon, työvälineisiin ja -tiloihin, hankintoihin, sopimushallintaan, viestintään, työajanseurantaan, kokous- ja koulutusjärjestelyihin sekä tilintarkastus- ja loppuraportointiprosesseihin liittyen.

Hanketoimiston tavoitteena oli varmistaa kehittämishankkeiden hallittu toteutus, yhtenäiset toimintatavat, tulosten seuranta sekä kehitettyjen toimintamallien juurtuminen osaksi Pohteen pysyvää toimintaa. Samalla hanketoimisto loi yhteisiä käytäntöjä toimialueiden välille, tuki hankkeiden siirtymä- ja vakiinnuttamisvaiheita sekä varmisti rahoittajan edellyttämän seurannan ja raportoinnin toteutumisen.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska hanketoimisto mahdollisti hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen liittyvien lähes 70 kehittämishankkeen toteuttamisen, koordinoinnin ja juurruttamisen. Käyttökohteessa ei rahoitettu lakisääteistä palvelutuotantoa, vaan hyvinvointialueen kehittämis- ja muutosohjelmien toimeenpanoon liittyviä yhteisiä tukipalveluja, jotka olivat välttämättömiä laajan hankekokonaisuuden hallitulle toteutukselle ja tulosten käyttöönnotolle.

Hanketoimiston kustannukset olivat yhteensä 803 039 euroa, mikä vastaa noin 3,1 prosenttia koko 25,7 miljoonan euron hankerahoituksesta. Hallinnollisten kustannusten osuus jää kokonaisuudessaan pieneksi suhteessa rahoituksen kokonaismäärään ja hankekokonaisuuden laajuuteen. Suurten kehittämishankkeiden hankehallinnon kustannustaso katsotaan 3-5 % tasolla maltilliseksi.

Tili	2023	2024	2025	Yhteensä
* Palkat ja palkkiot	21,013.50	246,987.21	266,016.59	534,017.30
* Eläkekulut	4,236.19	49,600.96	54,392.37	108,229.52
* Muut henkilösivukulut	778.19	6,052.58	8,442.75	15,273.52
* Palvelujen ostot	73.64	12,760.87	30,411.07	43,245.58
* Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20.00	1,043.39	242.82	1,306.21
* Muut toimintakulut		71,605.46	29,362.24	100,967.70
* Kaikki Yhteensä	26,121.52	388,050.47	388,867.84	803,039.83

11. Käyttökohde V35001

Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan hyvinvointialue hankki osaksi vahvistettuja kotiin annettavia palveluja uutena hyvinvointialueen integroituna palveluna virka-ajan ulkopuolisen etälääkärin konsultaatituen asiakkaan lähellä työskenteleville ammattilaisille. Raportin mukaan virka-ajan ulkopuolinen lääkäripalvelu on käytettävissä kaikkien ikäihmisten asumispalvelu-, kotihoito-, kotikuntoutus-, kuntoutus-, kotisairaala-, Kotas-tilannekeskus- sekä akuuttiosastojen ammattilaisille, kun heille tulee tarvetta konsultoida asiakkaidensa/potilaidensa terveydentilaan liittyvissä asioissa kiireellisesti tai puolikiireellisesti.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, millä perusteilla hyvinvointialue katsoo etäkonsultaation ostopalvelun kulut kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus:

Projektin V35001 kustannukset muodostuivat kotiin annettavien palveluiden tueksi kehitetyn etälääketieteellisen tuen toimintamallin valmistelusta, käyttöönotosta, pilotoinnista ja arvioinnista sekä virka-ajan ulkopuolisen etälääkärikonsultaatiopalvelun hankinnasta. Hankkeessa kehitettiin hyvinvointialueen yhteistä toimintamallia kotihoidon, asumispalveluiden, kotikuntoutuksen, kotisairaalan, Kotas-tilannekeskuksen ja muiden kotiin annettavien palveluiden tueksi. Lisäksi hankkeessa päivitettiin toimintamalliin liittyviä ohjeistuksia, kehitettiin ennakoivia hoitosuunnitelmia, yhtenäistettiin konsultaatiokäytäntöjä sekä valmisteltiin toimintamallin juurruttamista osaksi Pohteen palvelurakennetta.

Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa kotiin annettavia palveluja, parantaa hoidon jatkuvuutta ja yhdenmukaistaa hyvinvointialueelle siirtyneitä toimintamalleja. Keskeisenä tavoitteena oli rakentaa uusi hyvinvointialueen laajuinen toimintamalli, jonka avulla asiakkaan hoitoa voidaan toteuttaa nykyistä enemmän omassa toimintaympäristössä sekä vähentää tarpeettomia päivystyskäyntejä ja osastohoitojaksoja. Osana kokonaisuutta kehitettiin omalääkäri-hoitajamallia, ennakoivia hoitosuunnitelmia ja hoitoketjujen konsultaatiokäytäntöjä osana kotihoidon laadunparannusta.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska käyttökohteessa rahoitettiin uuden hyvinvointialuetasaisen toimintamallin kehittämistä, pilotointia, käyttöönottoa ja vakiinnuttamista. Valtioneuvoston asetuksen 3 §:n mukaan avustusta voidaan käyttää muun muassa palveluiden järjestämistä ja tuottamista koskevien toimintamallien yhtenäistämiseen ja kehittämiseen, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien kehittämiseen, digitaalisten ja etäpalvelujen suunnitteluun ja toteutukseen sekä toiminnan vakiinnuttamisen edellyttämiin lisäkustannuksiin. Käyttökohde V35001 toteutti näitä tavoitteita kokonaisuutena.

Virka-ajan ulkopuolinen etälääkärikonsultaatiopalvelu hankittiin osana uuden toimintamallin pilotointia ja käyttöönottoa. Ostopalvelu mahdollisti hyvinvointialueen laajuisen toimintatavan testaamisen, vaikutusten arvioinnin, toimintaprosessien kehittämisen sekä yhtenäisten toimintakäytäntöjen rakentamisen ennen toiminnan myöhempää järjestämistä osana hyvinvointialueen pysyvää palvelurakennetta. Kustannukset eivät kohdistuneet olemassa olevan palvelutuotannon ylläpitämiseen tai lakisääteisen perustyon lisärahoittamiseen, vaan hyvinvointialueen palvelurakenteen uudistamiseen, kotiin annettavien palvelujen vahvistamiseen sekä uuden digitaalista palvelukanavaa hyödyntävän toimintamallin kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen.

12. Käyttökohde V60001 Lääkkeiden katkeamaton annosjakelu

Valtionavustusasetuksen mukaan valtionavustuksen käyttöön oikeuttavien kustannusten tulee syntyä suoriteperusteen mukaan viimeistään 31.12.2025. Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan käyttökohteen V60001 Lääkkeiden katkeamaton annosjakelun osa-alueista osa on siirtynyt vuoden 2026 alkupuolelle.

Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, ovatko kaikki käyttökohteelle kirjatut kustannukset syntyneet suoriteperusteisesti ennen vuotta 2026.

Vastaus:

Sisältöraportissa on kuvattu käyttöönoton ja jatkokehittämisen osa-alueiden siirtymistä vuodelle 2026. Kyse on hankkeessa aikaansaadun toimintamallin käyttöönoton jatkumisesta, juurtumisesta ja

tarvittavista myöhemmistä kehitysvaiheista. Projektille V60001 ei ole kohdistettu eikä raportoitu vuoden 2026 kustannuksia vaan kaikki valtionavustuksella rahoitetut kustannukset ovat syntyneet suoriteperusteisesti avustuskelpoisena aikana ennen 1.1.2026.

13. Käyttökohde V65002 Puheterapia

Hyvinvointialueen sisältöraportin mukaan käyttökohteen työalueena on puheterapia palveluiden saatavuuden mahdollistaminen koko hyvinvointialueen alueella.

Valtiovarainministeriö pyytää yksityiskohtaista lisäselvitystä valtionavustuksen käytöstä käyttökohteen osalta. Erityisesti pyydetään vahvistamaan, onko valtionavustuksella rahoitettu puheterapianpalvelujen saatavuuden kehittämistä vai itse saatavuutta työntekijöiden palkkakustannuksina.

Vastaus:

Projektissa V65002 kehitettiin puheterapiapalveluiden alueellista saatavuutta ja yhdenmukaistettiin toimintamalleja koko Pohteen alueella. Hankkeessa kartoitettiin puheterapian ostopalveluprosesseja, tunnistettiin alueellisia eroja palveluiden järjestämisessä, rakennettiin asiantuntijapuheterapeutin konsultatiivista toimintamallia sekä kehitettiin etäpuheterapian toimintamallia koko hyvinvointialueen käyttöön. Lisäksi hankkeessa selvitettiin etäpuheterapian vaikuttavuuteen liittyvää tutkimusnäyttöä, kartoitettiin henkilöstön osaamista ja valmiuksia, laadittiin asiakkaiden etäpalveluihin ohjautumisen periaatteita, suunniteltiin digitiimimallia, pilotoitiin etäpuheterapiakäyntejä sekä valmisteltiin toimintamallin käyttöönottoa koko hyvinvointialueella.

Hankkeen tavoitteena oli turvata puheterapiapalveluiden yhdenvertainen saatavuus koko hyvinvointialueella, vahvistaa asiantuntijatuen saatavuutta, yhdenmukaistaa toimintakäytäntöjä sekä kehittää uusia digitaalisia toimintamalleja tilanteessa, jossa puheterapeuttien saatavuudessa on alueellisia haasteita. Hankkeessa ei keskitytty varsinaisen palvelutuotannon lisäämiseen, vaan palvelujen järjestämisen, toimintamallien ja osaamisen kehittämiseen.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska käyttökohteessa toteutettiin hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli vahvistaa palveluiden saatavuutta, luoda uusia toimintamalleja ja varmistaa osaamisen hyödyntäminen koko hyvinvointialueella. Hanke tuki erityisesti palvelujen yhdenmukaistamista, digitaalisten toimintamallien käyttöönottoa sekä henkilöstön osaamisen hyödyntämistä tilanteessa, jossa henkilöstöresurssien saatavuus vaihtelee alueittain. Valtionavustusta käytettiin toimintamallien kehittämiseen, pilotointiin ja käyttöönoton valmisteluun eikä varsinaisen puheterapiapalvelun tuotannon lisäämiseen.

14. Huomiot toimintakulueristä tuloslaskelmien yhteenvedoissa

Hyvinvointialueen toimittamien tuloslaskelmien yhteenvedoista on havaittavissa työvoiman vuokrauksesta, puhtaanapitopalveluista ja pesulapalveluista aiheutuneita toimintakuluja.

Valtiovarainministeriö pyytää yksityiskohtaista lisäselvitystä (i) vuokratyöntekijöiden työtehtävistä ja perusteista, joiden mukaisesti hyvinvointialue katsoo vuokratyövoiman kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Lisäksi valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo puhtaanapitopalveluista ja pesulapalveluista aiheutuneiden kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Vastaus:

Työvoiman vuokraus -tilille kirjatut kustannukset liittyvät kahteen käyttökohteeseen.

Projektin V20010 osalta työvoiman vuokraus -tilille kirjatut kustannukset muodostuivat pelastustoimen henkilöstön virka-asujen tunniste- ja hihamerkkien vaihtamiseen liittyvästä työstä. Vuonna 2023 palvelun tuotti Cliini (2 585,25 euroa) ja vuonna 2024 Oulun Keskuspesula (16 252,65 euroa). Työ toteutettiin käytännössä paloasemilla, joissa palveluntuottajan henkilöstö vaihtoi tunnisteet ja hihamerkit henkilöstön virka-asuihin. Kustannukset liittyivät hyvinvointialueuudistuksen edellyttämään pelastustoimen tunniste-, tunnus- ja työvaatekäytäntöjen yhtenäistämiseen. Työ oli kertaluonteinen osa organisaatioiden yhdistymisestä seurannutta toimintatapojen yhdenmukaistamista eikä se olisi syntynyt ilman hyvinvointialueen perustamista. Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska ne aiheutuivat hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanosta ja yhteisten toimintamallien käyttöönotosta.

Projektissa V45002 Jononpurkumallien vertailu kustannukset muodostuivat vuokratyövoimana hankituista leikkaussalitiimeistä sekä anestesiapalveluista. Vuonna 2024 kustannuksia syntyi yhteensä 1 620 061,30 euroa Terveystesi Palvelut Oy:n leikkaussalitiimeistä ja Mehiläinen Terveyspalveluiden anestesiapalveluista. Vuonna 2025 kirjattiin lisäksi 64 548,06 euroa vuoden 2024 tositteisiin liittyviä arvonlisäverokorjauksia. Vuokrattuihin leikkaussalitiimeihin kuuluivat anestesia lääkäri, anestesiahoitaja sekä leikkaushoitaja. Palvelut hankittiin toimintamallien pilotointia ja vertailua varten, jotta hyvinvointialue pystyi arvioimaan eri jononpurkumallien kustannus-, tuottavuus- ja henkilöstövaikutuksia. Tavoitteena ei ollut rahoittaa pysyvää palvelutuotantoa, vaan tuottaa päätöksenteon tueksi käytännössä testattua tietoa vaihtoehtoisista toimintamalleista ja niiden soveltuvuudesta hyvinvointialueen pysyvään toimintaan. Hankkeessa vertailtiin muun muassa vuokratyömallia, bonuspotilasmallia, urakkapalkkamallia ja oman toiminnan lisätyötä. Saatuja tuloksia hyödynnettiin myöhemmin leikkaustoiminnan kehittämisessä.

Puhtaanapitopalvelut (tili 4380)

Puhtaanapitopalveluihin kirjattiin kustannuksia kahdessa projektissa. Projektissa V10003 kustannukset muodostuivat arkistojen siivouksesta (155,75 euroa) vuonna 2023. Siivous toteutettiin kertaluonteisena tilaustyönä osana hyvinvointialueen arkistojen siirtoa ja toimintojen yhtenäistämistä. Se liittyi arkistotilojen käyttöönottoon eikä normaaliin jatkuvaan puhtaanapitoon.

Projektissa V25002 tilille 4380 kirjattiin vuonna 2024 yhteensä 12 365,71 euroa puhtaanapitopalveluja. Kustannukset liittyivät selviämisaseman toiminnan pilotointi- ja käyttöönottovaiheeseen ja olivat osa uuden toimintamallin käytännön toteuttamista. Kustannuksista suurin oli Selviämisasemalle toteutetun tupakointitilan kustannus 12 240 €, ALV 0%. Tämän lisäksi raportoitiin Oulun keskuspesulan selviämisasemalle tuottamia pyykkihuollon palveluita 125,71 €.

Pesulapalvelut (tili 4381)

Pesulapalveluihin kirjatut kustannukset kohdistuivat kokonaisuudessaan projektiin V25002 (Selviämisasema 24/7). Kustannuksia syntyi vuonna 2023 yhteensä 948,87 euroa ja vuonna 2024 yhteensä 9 261,19 euroa, yhteensä 10 210,06 euroa.

Pesulapalvelut liittyivät suoraan selviämisaseman pilotointiin ja käyttöönottoon. Ne olivat välttämättömiä toiminnan edellyttämien hygieni- ja puhtausvaatimusten toteuttamiseksi sekä mahdollistivat hankkeessa pilotoitun toimintamallin käytännön toteuttamisen.

Hyvinvointialue katsoo kustannusten kuuluvan valtionavustuksen käyttötarkoitukseen, koska ne liittyivät uusien toimintamallien valmisteluun, pilotointiin, käyttöönottoon ja vakiinnuttamiseen. Kustannukset eivät kohdistuneet hyvinvointialueen yleiseen puhtaanapitoon tai tavanomaiseen palvelutuotantoon, vaan hankkeiden toteuttamisen edellyttämiin käyttökohdekohtaisiin palveluihin.

15. Sisältöraportin kustannusyhteenvedo

Hyvinvointialueen sisältöraportin sivun 63 kustannusyhteenvedosta valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä, sillä taulukoista jää epäselväksi miksi yhteenlasketut kustannukset eivät täsmää tilintarkastajan kirjanpidolta nostamiin kokonaiskustannuksiin tai tuloslaskelmilta yhteenlaskettuihin toimintakuluihin vuosilta 2023-2025. Lisäksi kustannusyhteenvedosta ei selviä onko alimpana mainitut erotukset vähennetty mistä kustannuksista ja kuinka paljon hyvinvointialue raportoi valtionavustuksen lopullisiksi kokonaiskustannuksiksi.

Vastaus:

Vastaus:

Kustannusyhteenvedossa esitetyt kustannukset (26 167 726,96 euroa) ovat Pohteen ministeriölle raportoimat lopulliset valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset. Summa poikkeaa tilintarkastajan raportilla esitetyistä kirjanpidon kokonaiskustannuksista (26 744 167,09 euroa), koska kirjanpidon kustannuksista on vähennetty sellaiset erät, jotka eivät kuulu Pohteelle valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin tai eivät kuulu kyseisten projektien kustannuksiksi.

Vähennykset koostuvat YTA-alueiden osuuksista projekteilla V05006 ja V15002 sekä projektille V10004 kirjatusta henkilöstökustannuksesta, joka ei kuulunut kyseiselle projektille. Näiden vähennysten yhteismäärä on 570 715,58 euroa.

Vähennysten jälkeen kustannuksiksi muodostuu 26 173 451,51 euroa. Tämä poikkeaa kustannusyhteenvedossa raportoidusta määrästä 5 724,55 euroa.

Erotus muodostuu kahdesta tekijästä. Projektin V20001 kirjanpidossa ollut 9,78 euron viivästyskorko on poistettu valtionavustukseen raportoitavista kustannuksista. Lisäksi projektin V45002 vuoden 2025 kustannuksia on jäänyt kustannusyhteenvedossa raportoimatta 5 714,76 euroa liian vähän. Virhe johtuu siitä, että projektin kirjanpidon kustannuksiin on tullut muutos vielä alkuvuoden 2026 aikana eikä tieto ole päivittynyt kustannusyhteenvedoon. Päivitetyt kustannukset ovat kuitenkin olleet mukana tilintarkastuksessa ja hankkeen lopullisessa kirjanpidossa. Jäljelle jäävä yhden sentin erotus johtuu pyöristyksistä.

Liitteenä kustannusyhteenvedo, josta vuosittaiset projektikohtaiset kustannukset ovat tarkasteltavissa. Kustannusyhteenvedossa esitetyt kustannukset ovat Pohteen lopullisesti valtionavustukseen raportoitavat kustannukset. Kirjanpidon kokonaiskustannuksissa on ollut mukana myös sellaisia eriä, jotka eivät ole Pohteelle valtionavustukseen oikeuttavia tai kyseiselle projektille kuuluvia kustannuksia, ja nämä erät on vähennetty raportoitavista kokonaiskustannuksista. **LIITE 2.**

16. Eläkkeiden tasausmaksu

Valtiovarainministeriö pyytää vahvistamaan, onko avustuksen saaja kohdistanut valtionavustukselle eläkkeiden tasausmaksua, joka liittyy nykyisten eläkevästuiden rahoittamiseen (nk. JuEL- tai KuEL-tasausmaksu).

Vastaus:

Eläkekulujen tasausmaksut ovat osa työnantajalle kirjautuvia työntekijän sivukuluja, ja ne on kohdistettu projekteille osana henkilöstökuluja. Tasausmaksut ovat näkyvillä projektien pääkirjoilla ja tuloslaskelmilla tilillä 4121 Tasausmaksu.